

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASNIK IN LASTNINA SLOVENSKEGA NARODNEGA

POPUKNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovenian National Benefit Society

Narodnost: en delovna država (vse Slovene) in Kanada \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta, \$1.25 na četrt leta; na Chicago in Cleveland \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; na Los Angeles \$5.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year, Chicago and Cleveland \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Člani glasnikov po dogovoru: Rokopisni dopisi in nematerialni dopisi se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vračajo poštom, če so poslani s priporočeno pošto.

Advertising rates on agreement: Manuscripts of communications and non-material communications will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned by mail only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima biti s tem:

PROSVETA

5557-58 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oglasu, na primer (Feb. 25, 1937), poleg vsega izpisati na naslovni strani, da vam je v tem datumu postala stalna. Poročila se prevažajo, da se vam list ne izgubi.

Frank Sakser

Frank Sakser, ki je zadnji teden umrl v stari domovini, je bil osebnost, ki je bila desetletja v ospredju naše ameriško-slovenske javnosti, ne toliko kot oseba, marveč kot lastnik in vodja institucij, ki so oblikovale velik del našega javnega mnenja in političnega ter kulturnega življenja.

Trije slovenski naseljenci so bili, ki so vodili oziroma močno vplivali na razvoj treh različnih taborov naše ameriške napredne fronte. To so bili Frank Sakser, Martin Konda in Jože Zavrtnik.

Ideološka razlika med to trojico se je močno stopnjevala. Prvi je bil konservativni ali narodni liberal, drugi je bil svobodnomiselni liberal in tretji je bil socialist, najradikalnejši od obeh. Na površje so prišli po vrsti, kakor jih tu imenujemo, v razdobju dvanajst let ob zatonu devetnajstega in začetku dvajsetega stoletja. Sakser, ki je prišel prvi, je zdaj odšel v grob zadnji.

Pred Sakserjem je bilo vse klerikalno, izvenzati tu pa tam kakšne lokalne iskre. Društva so bila pod kontrolo župnikov in edini list, ki je izhajal v Minnesoti, je bil katoliški Amerikanski Slovenec. Sakser je ustanovil drugi list, Glas Naroda, ki je bil takoj od začetka nasprotje Amer. Slovencu. Sakserjeva lista so se takoj oklenili vsi oni priseljenci, ki niso bili zadovoljni s katoliškim listom; med temi so bili tudi prvi socialisti kolikor jih je že bilo v Ameriki. V tem oziru je treba dati Sakserju kredit. Sakser je bil v onih letih velik bolj radikalen ko kasneje in dal je svoj list na razpolago tudi socialistom; celo sam je včasih zapisal kakšno simpatično besedo o socializmu.

Razumeti je pa treba, da je bil Sakser katoliško veren. Bil je one vrste starokrajski liberal, ki je menil, da vera je all right, le duhovniki so večinoma slabi in zato so bili liberalci poklicani, da "slabe duhovnike poboljšajo". To je njegov Glas Naroda tudi delal, ali naši župniki ne niso dali "poboljšati" in bil je boj. Medtem si je pa Sakser dobro opomogel in čim bolj so njegova podjetja bogatelja, tem bolj je on postal konservativen in se umikal iz boja.

In ko je Sakser popustil, je stopil v ospredje Konda. Martin Konda, dema od Semiča v Beli Krajini, je prišel v Ameriko nekako v istem času ko Sakser, a se je dolgo let bratril z župniki in rebeliral je šele potem, ko ga je Peter Jeram dobro ožul s svojo Rajsko dolino. Konda je šel globlje od Sakserja. Dočim je bila Sakserjeva formula: vera je sama na sebi dobra, mora pa biti privatna zadeva posameznika, in je na podlagi te formule ustanovil JSKJ proti KSKJ—je Konda oklical načelo: svobodna misel naj nadomesti vero, pa je ustanovil svoj list Glas Svobode in dve leti kasneje novo jedoto—SNPJ.

Konda, ki je potegnil za seboj socialiste in svobodnomislce, je prišel v konflikt s Sakserjem prav tako kakor s klerikalci. Takrat je Sakserjev list sklenil mir s katoličani in udaril po zagovorniki svobodne misli in socializma. Jože Zavrtnik, ki se je pojavil kmalu za Kondo in nekaj časa sodeloval z njim, je pa spoznal, da sama svobodna misel ne zadostuje in iz njegovega konflikta s Kondino frakcijo se je porodil Proletarec in kasneje Jugoslovanska socialistična zveza. Jože ni osnoval nove jednote, marveč politično organizacijo.

Te osebnosti je treba imenovati zato, ker je nemogoče omeniti udeleževanje katerekoli teh pionirjev med ameriški Slovenci, ne da bi omenili vseh. Javno življenje vseh treh je bilo povezano med seboj. Čim sta se pojavila Konda in Zavrtnik, je Sakser zključil s svojo radikalnostjo, položil je puško v kot in nato se je brigal le za svoj business, dočim so njegovi uredniki nadaljevali s smerjo "narodnega liberalizma".

Sakserju je treba priznati, da je kot liberalni pionir preoral ledino in do neke meje je pripravil teren za radikalnejši element, svobodnomiselni in socialistični, in za Slovensko narodno jedoto ter JSZ. Naše jedote Sakser ni imel rad in ne vemo, če je kdaj imel dobro besedo zanjo — vemo pa, da je njegov list imel dosti slabih in onih kritičnih prvih letih SNPJ. Zdar, ko je tudi on mrtev, je pravilo, da pošteno in objektivno ocenimo njegovo delo kolikor se to delo odnaša na razvoj naših organizacij v Ameriki. Zasluge, ki jih ima Sakser za našo splošnost z našega gledišča, smo omenili in to je vsekakor tudi znano starim priseljencem, ki so stalni čitatelji Prosvete.

Glasovi iz naselbin

Z obiska v Chicago in Milwaukee

Lincoln, Ill. — Se ni dolgo, ko je bil moj dopis priobčen v Prosveti, toda se že spet oglašam. Zdar kom nekoliko opisal moje potovanje oziroma obisk v Chicago in Milwaukee.

Na veliko sredo sem prejel orzovaj iz Milwaukeeja od mojega sina Leona, da je njegov dve leti in pol stari sinček umrl. Moja žena oziroma stara mati je hotela kar po zraku v Milwaukee. Ker pa mi zrakoplov še ni dograjen, me vpraša, kaj je z njo. Seveda, liza bi se šla, toda kaj pa jaz, ki imam že šest polomljenih križev na grbi? Lizi sem hitro malo nakrmil in v kratkem je bilo vse pripravljeno. Proti večeru sva se podala proti Chicago. Vožnja je bila slaba; ker je vse padlo z neba—dež, sneg in led. Ako bi z lizo, ki je približno moje starosti, ne bila toliko navajena in bi namesto nje na primer imel mlado, bi naju bila gotovo pustila v kakem grabnu. Torej stara je še najboljša za starega.

V Chicago smo srečno dospeli do našega drugega sina, drugi dan pa sin in njegova soproga naprej z nama v Milwaukee. Ko smo dospeli tja, smo našli sinčka oziroma vnuka v Ermenčevem zavodu v cvetlicah in venci. Ko ga gledamo, smo imeli vsi solze v očeh. Vnuč je bil v društvu V slovi je moč št. 13. V imenu našega sina in njegove soproge se lepo zahvaliva članom omenjenega društva, ki so ga obiskali v lepem številu v pogrebnem zavodu in potem sprejeli na pokopališče. Posebno pa lepa hvala predsedniku omenjenega društva, ker je vse tako lepo uredil. Za pogrebce so bili štirje po deset let stari člani, ki so se obnašali kakor stari možje. Človeka je kar pretreslo, ko jih je gledal. Dalje lepa hvala Franku Ermenču, ki je pogreb opravil v tako lepem redu, da bolje sploh ni mogel. Pri angleških inšurancih se kaj takega ne zgodi. Tukaj imamo zopet dober vzgled, kaj so slovenske podpornice organizacije. Torej bratje in sestre, kateri se nimate svojih otrok za varovanih pri naših društvih, vpišite jih takoj. Stane le malo denarja in se ne boste nikdar kesali.

Sezanili smo se tudi s pogrebnikom Ermenčem in njegovo soprogo, ki sta nas povabila, naj jih obiščemo na njihovem domu predno zapustimo Milwaukee. To smo tudi storili. Slučaj pa je nanesel, da je imel tisti dan velik pogreb in ni imel dosti časa muditi se z nami. Vseeno nam je vse razkazal v novem zavodu, kjer ima v resnici vse v najboljšem redu.

Po pogrebu smo obiskali naše prijatelje. V West Allisu smo obiskali družino moje sestrice Mary Krevl, s katero se že niava videla 37 let, v Milwaukeeju pa Povsetove, Joe Marnove, Turkajve in Debelakove. Anton Grashitz in njegova soproga sta nas povabila, naj pridemo na veliko soboto k njim na večerjo, kar smo tudi storili. Ko pride-mo tja, je bila miza obložena z raznimi jedili kakor na veliki svatbi. Tony ima trgovino z mesom in grocerijo. Misli sem si, ker ima toliko, da še drugim vozi, naj pa še nam nekaj odmeri.

Kmalu nato je zapri prodajalno ter se nam pridružil s sodekom piva. V resnici je bilo ko na svatbi. Njegov 13-letni sin in 12-letna hčerka sta vzela vsak svoj instrument in nam igrala lepe komade. Zmiraj bi ju poslušal — zdi se mi, da ju še slišim. Pogovarjali in zabavali smo se pozno v noč, toda prišel je čas, ko se je bilo treba posloviti od vesele družbe. Tonetu želimo veliko dela in uspeha v trgovini.

Drugo jutro, na veliko nedeljo smo se odpravili proti Illinoisu. Na poti smo se ustavili v Chicagu, kjer smo obiskali ožje prijatelje, in sicer družine Martina Abrama, Antona Abrama in Joe Abrama. Vsi so nam lepo postregli, posebno pa Joe in njegova soproga, kjer je bila miza zopet obložena kakor na svatbi. Prišel pa je čas ločitve. Joe Abram mi je potožil, da bo moral drugi dan v bolnišnico, kjer se

bo mogoče moral podvreči težki operaciji. Upamo, da se to ne zgodi in mu želimo skorejnjega okrevanja.

Ob koncu vsem skupaj iskrena hvala za postrežbo. Upamo, da bo slučaj nanesel, da vam bomo mogli vsaj nekaj povrniti. Domo-v sva prišla na veliki ponedeljek. Lizo sem zapel v šolo in ji povedal, da bo morala nekaj časa živeti brez pijače, ker sem—"brok."

Mike in Josephine Brill.

Proslava Prvega maja

Milwaukee, Wis.—Klub št. 37 JSZ bo praznoval delavski praznik Prvi maj v soboto večer, dne 1. maja (ne 2. maja) v dvorani SST z zanimivim programom. Nastopili bodo naši pevski zbori in izvajale se bodo razne druge točke, glavna točka pa bo govor našega priljubljenega boritelja iz Chicago. Govoril bo o pomenu Prvega maja, ki je mednarodni praznik zavednega delavstva vsega sveta. Kot izkušen govor-nik nam bo nudil obilo duševnega užitka. Kdorkoli ga je slišal, ga želi ponovno slišati, kdor pa ga še ni slišal, naj izrabiti to priliko, da ga sliši. Vstopnina k tej prireditvi 25c.

Prvi maj si je delavstvo postavilo za svoj mednarodni praznik, ker je simbol prebujenja, vstajenja narave in delavske zavesti. Dolžnost vsakega slovenskega delavca v Milwaukeeju in okolici je, da se te proslave udeleži. Posebno se apelira na razne organizacije in posamezna društva ter članstvo, da vsi skupaj pokažejo svojo zavednost s tem, da se udeležijo naše proslave v velikem številu. Pred očmi naj nam bo trpljenje španskega delavstva, katerega kri teče v potokih v boju za svobodo in pravico. Oni bodo praznovali letošnji Prvi maj na grobovih svojih dragih, katere so raztrgale klerofašistične granate. To si pred očmi in spoznali bomo kako je nam delavcem potrebna politična organizacija!

Bratje in sestre, udeležimo se te prvomajske proslave vsi! Nudila nam bo obilo duševne hrane in razvedrila. Pokažimo nam dan 1. maja, da upoštevamo veliko delo, ki ga pomaga vršiti klub št. 37 JSZ v naši naselbini!

Joe Vidmar, 234.

Iz Kansasa

Arma, Kans. — Četudi ni dosti aliati od nas, smo vendar še "vsi živi in zdravi." To nam lahko potrdi naša pogrebna zadru-ga, ki ni imela že štiri mesece nikakega posla.

Ker smo kolikor toliko tudi mi "civilizirani", imamo tudi svojo postavodajo, ki nam pove kaj amemo in kaj ne amemo, če hočemo sami sebe dobro. Omenil bom glavne stvari, ki nam jih je zadnjih par mesecev skuhal državna legislatura v Topeki. Torej:

1. Nedolžna pijača, pivo "tridva" odstotka, je končno dovoljeno. Ampak tudi za to je bila huda rabuka s fanatičnimi suhači, ki so se celo temu upirali. Prvič po 57 letih je postavno dovoljena pijača v Kansasu, ki vsebuje sploh kak odstotek alkohola. Toda tudi pri tem imajo po deželi občinski odbori "veto power" v svojih občinah, da lahko preprečijo dovoljenje za od-prejte točilnice vsaki osebi. To je bila koncesija suhačem. Tako bo tudi to pivo v marsikaterem kraju prepovedano. (Bodo pač še naprej na skrivnem kuhali kaj močnejšega.)

2. Sprejet je nakupovalni davek za dva odstotka. Dohodki se porabijo za izvajanje sledečih novo sprejetih postav:

1) Za pokojnino starim ljudem, ki nimajo sredstev za preživljanje.

2) Za brezposelnostno zavarovanje. Oba zakona sta v soglasju s federalno postavbo, ki prispeva polovico vsote za take podpore.

3) Podpora revnim šolskim otrokom, kjer je veliko otrok in malo možnosti obdavčenja, kot so na primer naši rudarski otroci.

4) Glasovali so za sprejetje amandamenta k federalni ustavi za odpravo otroškega dela v industrijah. O veljavnosti glasov

vanja legislature bo odločalo vrhovno sodišče v Topeki, ker so nasprotniki videli ugovor, če bi podgovor, ki je oddal odločilni glas, nima pravice glasovanja.

6) Vozniki avtov morajo vsako leto dobiti dovoljenje, ki stane 50c, dokazati pa morajo sposobnost v voženju.

Namesto Landona, ki ste ga pomagali poslati v "penzijo", ki je "postavil Kansas na mapo" in ki je znal "uravnovesiti proračun", smo dobili demokrata Huxmana, ki je pokazal vsaj nekoliko smisla za potrebne socialne reforme. Namesto prodajnega davka, ki bo pokrival vse te nove izdatke, je priporočal davek na olje, plin in razne druge stvari, ki bi ga plačevali tisti, ki ga bi lahko. Toda legislatura je breme nalezila ljudstvu v splošnem, za kar imajo enake zasluge republikanski in demokratiški poslanci.

V soboto večer 10. aprila praznuje svojo 10. letnico angleško poslušajoče društvo "Sunflower" št. 609 SNPJ v Armi. Proslava se vrši v Frontenacu. Pripravlja lep program, ki bo gotovo ugaljal tudi starejšim članom. Člani okoliških društev, pokažite svoje zanimanje za priredbo in delovanje tega društva, kot ste prejšnja leta, in pridite v Frontenac omenjeni večer. Začetek programa je ob 7. večer, po programu za ples bo igrala izvrstna češka godba z radijske postaje Abilene, Kansas.

V soboto popoldne 1. maja se pa bo "tresel" Breezy Hill, ko se vrši tam 30. letnica kansaške federacije SNPJ, 30. letnica društva št. 65 SNPJ in proslava delavskega praznika Prvega maja. Glavni govornik bo tajnik SNPJ br. F. A. Vider iz Chicago.

Naš stari pevovodja Sotovešek zopet vzbija svoje pevce, ki nastopijo v soboto 10. aprila na prireditvi "Sunflower" in v soboto 1. maja v Breezy Hillu. Udeležite se teh priredb in pridite poslušati lepo slovensko pesem, ker imate malokdaj podobno priliko.

Anton Sular.

Pomladanski koncert soc. Zarje

Cleveland, Ohio. — Kakor že zadnjih dvajset let, tako bo tudi letos priredil soc. pevski zbor Zarja svoj pomladanski koncert. To pot bo pomladanski koncert v zvezi s proslavo Prvega maja, mednarodnega delavskega praznika.

Prvi maj letos pade na soboto, v nedeljo 2. maja se bo pa vršil koncert in prvomajsko slavnost za slovenske zavedne delavce in delavke v Clevelandu in okoliških naselbinah v SND na St. Clair ave. Pričetek koncertnega in slavnostnega programa ob 3. popoldne, zvečer bo ples v auditoriju. Za ples bo igral starim in mladim priljubljeni Barbičev orkester. Vstopnice, ki stanejo 40c, dobite pri pevcih in pevkah Zarje in članih soc. klubov. Iskreno se priporoča vse napredni javnosti v Clevelandu in okolici, da sežete po vstopnicah in napolnite obsejni auditorij SND do zadnjega prostora.

Slovenski delavci smo ponovno in ponovno pokazali, da smo za napredek delavskega razreda in revolucionarnih misli, ne samo z jezikom, pač pa tudi v dejanju. Tekoča akcija v pomoč španskim delavcem je najnovejši dokaz. Slovenski odbori so dodaj že zbrali blizu pet tisoč dolarjev. Koliko smo prispevali potom drugih odborov, na shodih in sestankih, nimamo statistike. Reakcija je hujkala in lagala na vse pretege napram nam, a čimbolj je reakcija kričala, hujkala in lagala, hitreje so prihajali prispevki. Zadnje čase se je reakcija nekoliko streznila fašistične pijanosti in prišla do zaključka, da z lažjo in hujšanjem delajo agitacijo v prid naši akciji. In so prenehali — do prihodnje pijanosti. Škoda, kaj ne?

Vsako živo bitje se veseli pomladi, posebno pa še meseca majnika, ki je najbolj krasen mesec v letu. V maju narava oživi in da živim bitjem najlepše kar ima v sebi. Za soc. Zarjo bo letošnji koncert in proslava Prvega maja tudi nekaj izrednega — kakor v naravi mesec maj. Zarja je zadnje čase dobila lepo število novih dobrih pevcev. Ob-

stanku se že naprej garantira, da bo zbor postal program, da boste v resnici imeli pravi užitek in boste, po pravici povedano, s njim zadovoljni.

Napredni rojaki v Clevelandu in okolici, rezervirajte si nedeljo 2. maja in pridite na koncert in proslavo mednarodnega delavskega praznika! Demonstrirajte s svojo navzočnostjo solidarnost svetovnega proletariata proti krivicam kapitalizma, za enotno delavsko stranko, za industrialno unijo, za 6 urni delovnik in pet dni v tednu, proti vojni in smrti svetovnemu fašizmu!

Zivel Prvi maj!

Louis Zorko.

Bobnanje v Clevelandu

Biwabik, Minn. — Vreme ima-mo dokaj ugodno, preteklo zimo pa nam je nameralo toliko snega, da takega niti stari naseljenci ne pomnijo. Drugih novic pri nas ni.

V Prosveti vidim, da se naši srboristi katoliški še vedno zalevajo v naše napredne liste in napredno gibanje. Milan Medvedek je zadnjič pisal, kako so v Clevelandu skupaj zbornali par sto ljudi in jamrali nad svojo le-nobno, napredni element pa postavljali svojim za zgled. Takoj nato so pa lopnili po brezveškem časopisu, kajti ta njihov shod je bil sklican zato, da si povečajo vpliv svojega časopisa. Priznali so delavnost naprednjakov zato, da bodo pospešili svoje mračnjakovo delo. Vedno napadajo našo veliko SNPJ in njeno glasilo Prosveto. To so delali že od vsega začetka, kljub temu pa je naša jednota rasla in prerasla vse ostale in njen dnevnik Prosveta uživa najboljši ugled med našim ljudstvom v Ameriki.

Našim nasprotnikom in bobnačem svetujemo, da se naročijo na dnevnik Prosveto in ga priporočajo tudi svojim faranom, da se bodo oboji iz njega kaj naučili. Njihova roba je že tako stara in preperela, da že zdavnaj več ne drži niti pri najbolj ver-nih. Časi se spreminjajo in ljudje spoznavajo. Bobnači so jamrali nad svojim neuspehom. Nič ne pomagajo, ne sproved ne razna strašila o peku in večnem trpljenju ter škripanju z zobmi. To je popolnoma iz mode, ljudje več ne verjamejo v take bodaste strahove, zato bodo morali udariti po kakšni drugi zavajalni struni, ki pa bo tudi počila, ako jo bodo preveč napenjali. Pri njihovi katoliški jednoti zahtevajo spoved in drugo tako sred-njeveško ropotijo, kar vleče le pri nekaterih, čim pa spoznajo taka strašila in prazne obljube o posmrtnem plačilu, se hitro otresejo vsega skupaj in stopijo svobodno na plan ter se pridru-žijo naprednim skupinam.

S strahom in silo se ne pride daleč. To je držalo nekoč, ne drži pa več sedaj. To si naj za-pomnijo naši pri nasprotnem ta-boru!

Frank Karish, 211.

Obletnica SDD

Cleveland, O.—V nedeljo, dne 11. aprila, bo naša Slovenska delavka dvorana praznovala svojo devetletnico s programom in plesno veselico. Poslopje SDD je na Prince ave. in 109. cesti. Program se prične ob 3. popoldne. Nastopilo bo več govornikov, pevski zbor "Cvet" bo zapel par lepih pesmi, sodeluje pa tudi mladinski pevski zbor "Kanareki". Slišali boste tudi dvospeve in samospeve ter več drugih točk, uprizorjena pa bo tudi eno-dejanska komedija. Za ples po programu bo igrala domača godba.

Uljudno se vabi vse občinstvo, posebno pa delničarji, da se go-tovo udeležijo tega slavlja. Naša dvorana ima dobro vodstvo, zato mu moramo dati vso našo podporo, da bo SDD napredova-la. Udeležimo se nedeljske pri-reditve in pokažimo, da smo pri-pravilni podpirati skupno delo, vodstvo pa bo imelo več veselja za nadaljnje delo. Pokažimo vsi skupaj, da smo za napredek našega podjetja, kajti le v skup-nosti in vzajemnosti je skupni napredek!

Na svidenje v nedeljo popol-dne na 9 letnici SDD!

Anton Zelencik.

Ali ste naročili za letošnji "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

Pasja logika

Mussolini—Čeljust

Adria, Fašija.—Elvira Vivionardi, ki je porodila trojček, je zadnji teden porodila trojček. Oče dvojnih trojčkov je fašistični jak, ki je še vedno v Abesiniji...

(Dvojni trojčki niso Mussolinijeva zasluga, Benito, ki ga je sama čeljust, ima rajši Fran-jinje kakor žene svojih vojakov!)

Teta Klepestra z dvema svetama

Zadnjič so fantje zborovali in zaljubljeni so Lewisove industrijske in Greenove "ne" unije all right.

To me je spomnilo na teto Klepestro v rem kraju. Teta Klepestra je bila stara, ki se ni hotela zameriti nikomur, tudi ne. Nekega dne je teta Klepestra rekla mu nekak: "Jožič, prižiži dve sveči in deni na mizo, drugo pa pod mizo". "Zakaj ne do aa mizo in drugo pod mizo, teta?" je v-al Jožič. "Tiata na mizi je za sv. Petra nam bo nebasa odprl, tista pod mizo pa ti diča—saj ne vemo, kam pridemo..."

Španska fronta v radiu

Draga Pasja logika!—Zadnji teden se-račal in obračal "cifreplac" na svojem pri-niku, da viovim program iz Belgrada, v-šeno—špansko fronto. Tako je pokalo in lo... Ali so bile bombe, ki so padale na solinijeve junake v Budala Jarki, ali so bi-noni, s katerimi je Franko mesaril svoje ne Krvoločane? To bi rad vedel.—Dolfe-dica.

Fašistična cenzura

Listi v Jugoslaviji ne smejo poročati o solinijevi aferi s francosko reportarico, z Italijo je že na delu! Srečna Jugoslavija, boš varna pred pohujšanjem! — — —

Klanje židovskih kokoši v Hitleriji

Berlin.—Nacijski časopisi so objavili ukaz: Kokošerejci! Pokoljite vse židovske kokoši, ki nesejo le po 90 jajec na leto in ne te si nimate (arijske) kokoši, ki bodo 130 do 140 jajec letno. Kokoši morajo Tak je firerjev ukaz. Heil Hitler! —

(Kdo bo poslej petelinil v nacijski Nem Heil Hitler!)

Jurjeva šola besedne akrobatike

Jur Pogodbenik: Jaz sem študiral na kritiki, pisal naloge o kritiki in polnil o kritiki, zato pa moje kritike drže, d-žo. Zato se nisem, niti se ne bom nikoli po-tako nizek, da bi kritiziral kritike, ki se kritiko... Ljudje, ki niso hodili v šolo na tike, so daleč pod mano in naj jih pes-pas se ne zmenim zanje, ker so pod vsako-tiko... Jaz se v svoji šoli nisem učil za-besed in pojmov onih, ki so pod vsako kr-zato pa tega ne delam... Jaz dobro ve-dar mi oni, ki so pod vsako kritiko, nastan-past, pa ne grem v past... Na primer za-je materialist Molek, ki je pod vsako kr-nalasač položil poleg metafizične zlobne di-fizično dobro voljo, da bi me ujel v pas-da jaz sem to docela ignoriral (Molek bi rabil za uvodnik s trikrat podčrtano k-ker je pač tepec!), kakor se spodobi štud-mu možu, ki je hodil v šolo za kritike... ne odgovarjam na take tepčarije, ki so po-ko kritiko... Druga past je bila glede-dov, a tudi to sem ignoriral, kajti pravi k-ritik, kot sem jaz, pozna razliko med n-imi in prenešenimi pojmi, zato ne meš-a in pojmov samo zato, da bi nasprotnika, pod vsako kritiko, pokazal za velikega. Jaz, ki ljubim poštenost, ne delam te- Jaz, Jur Pogodbenik, sem to napisal, da-žem, da se ne brigam za kritike onih, ki vsako kritiko... Če kdo misli, da je to-logika, ker pravim, da so materialisti po-kritiko, a jih vseeno kritiziram, ta ne- moje šole...

Magnetne obleke

Neka pariška modna trdka je spravila trg obleke, ki nimajo nič gumbov. Gumbi bi bili odveč, kajti ob blagu so pritrjeni ni magneti, ki opravljajo delo gumbov in tiskaveč. Imajo to prednost, da odpa-danje in odpenjanje.

Prednosti so še druge, n. pr. ta, da se s takšno obleko nikoli v neprijeten položaj bi moral prikriti kakšen gumb, ko imaš na časa. Magneti so pritrjeni na obleke v lepših okrasov. Stvar bo nemara prod-til prvo serijo takšnih oblek, ki jih je modna trdka izdelala, je razprodala v dveh d-neh.

Novi medicinski žarki

Na zadnji seji dunajske zdravniške so razpravljali o odkritju novih žarkov, ki imeli v nekoli okoliščinah še večji pomen za d-činako znanost nego Roentgenovi žarki. Žarki omogočajo opazovanje in snemanje metov v organizmu, ki jih z Roentgen-žarki ni mogoče opazovati, na pr. leso-ni, kov, kosov blaga itd. Za proizvajanje žarkov zadostuje preprosta aparatura, ki praktičnimi poskusi z močnejšim svetlo-bilo mogoče ugotoviti celo obolenja in trebušne oteklino in nosečnost.

F. M. DOSTOJEVSKI:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s epilogom—Poslovenil Vladimir Levstik

Tisti mah je pristopil k njim prileten, že malce plešast gospod v širokem letnem površniku in s sladkimi očesi. Privzdignil je klobuk in se z medeno eselajočim glasom predstavil vsem hkratu kot Maksimov, vlastelin iz Tulske gubernije. Neutegoma je usvojil skrb naših potnikov.

"Starec Zosima živi v samotiču, čisto na samem, štiri sto korakov od samostana, skozi gozdič, skozi gozdič..."

"To vem tudi jaz, da je treba iti skozi gozdič," mu je odgovoril Fjodor Pavlovič, "le poti ne pomnimo dobro, ker že dolgo nismo bili pri njem."

"Evo, skozi tale vrata in naravnost po gozdiču... kar po gozdiču. Pojdimo. Če vam je prav... bi tudi jaz... Toč, vidite, toč..."

Stopili so skozi vrata in krenili po gozdu. Vlastelin Maksimov, mož okoli šestdesetih let, je šel, bolj bi rekel, kar tekel je ob strani in s krčevito, skoro nemogočo radovednostjo ogledoval vsa družbo. V njegovih očeh je bilo nekaj nesramnega.

"Vidite, mi gremo k temu starcu po svojem posebnem poslu," je strogo pripomnil Miusov, "dobili smo tako rekoč avdijenco 'pri tej osebi', in zato vas ne moremo povabiti, da bi nas spremlili k njemu, čeprav smo vam hvaležni, ker ste nam pokazali pot."

"Bil sem pri njem, bil sem že, bil... Un chevalier parfait!" In vlastelin je tlesnil s prsti v zrak.

"Kdo je chevalier?" je vprašal Miusov.

"Starec, ta kraani starec... Čast in slava samostana. Zosima. To vam je tak starec..."

Toda njegovo zmedeno besedičenje je prekinil menišec v klobuku, ki je dohitel potnike, zelo bled in izpit človek nevisoke rasti. Fjodor Pavlovič in Miusov sta se ustavila. Meni se je priklonil neobičajno spoštljivo, malone do pasu, in izpregovoril:

"Oče iguman, gospoda, vas vse najpokorneje prosim, da bi po svojem posetu v samotiču obedovali pri njem. Obed je ob enih, ne pozneje. Vas tudi," se je obrnil k Maksimovu.

"Temu se brezpogojno odzovem," je viknil Fjodor Pavlovič, ki se je strašno razveselil vabila, "brezpogojno! In da veste, vi smo dali besedo, da se bomo tu spodobno vedli... In vi, Pjotr Aleksandrovič, ali izvolite z nami?"

"Ta bi bila lepa, da ne bi šel! Po kaj sem se neki pripeljal semkaj, če ne zato, da vidim vse tukajšnje običaje? Nerodno mi je samo nekaj—namreč to, da sem zdaj v vaši družbi, Fjodor Pavlovič..."

"Da, Dmitrija Fjodoroviča še ni."

"Da, in imenito bi bilo, če vobče ne bi prišel. Ali mislite, da mi je prijetna vsa ta vaša umazanja in še vi za nameček? Tak na obed pride, sporočite očetu igumanu našo zahvalo," se je obrnil k menišcu.

"Ne, peljati vas moram prav do starca," je odvrnil menih.

"Jaz po pojdem k očetu igumanu, če je tako, naravnost k očetu igumanu pojdem ta čas," je začel betati vlastelin Maksimov.

"Oče iguman ima ob tej uri opravka, a kakor vam drago..." je neodločno rekel menih.

"Strašno priskuten starec," je glasno pripomnil Miusov, ko je stekel vlastelin Maksimov nazaj v samostan.

"Von Sohnu je podoben," se je zdajci oglašal Fjodor Pavlovič.

"Videti je, da ne veste ničesar drugega... Kako je podoben von Sohnu? Ali ste sami videli von Sohna?"

"Njegovo fotografijo sem videl. Če ne po črtah obraza, pa vsaj po nečem, kar je težko

povedati. Prava druga izdaja von Sohna. Jaz spoznam to vselej že po obrazu."

"A, nemara da; vi ste v tem poznavalec. Samo, veste kaj, Fjodor Pavlovič, pravkar ste sami izvolili omeniti, da smo dali besedo, da se bomo spodobno vedli. Pomnite to. Pravim vam, premagajte se. Če začnete igrati burkača, ni moj namen, da bi se dal vreči z vami v en koš... Vidite, kak človek je to," se je obrnil k menihu, "kar bojim se iti z njim k spodobnim ljudem."

Na menihovih bledih, brezkrvnih ustnicah se je pokazal droben, molčečen nasmešek, ki ni bil brez neke zviščnosti, toda odgovoril ni ničesar in jasno, še preveč jasno je bilo videti, da molči zato, ker se zaveda svojega dostojanstva. Miusov se je še bolj namrgodil.

"O, vrag naj jih vzame vse, to ni drugega kakor v stoletjih dodelana vnanjost, v resnici pa je samo šarlatanstvo in nezmisel!" mu je šinilo po glavi.

"Evo samotiča, dospeli smo!" je vzkliknil Fjodor Pavlovič. "Ograja in vrata so zaprta."

To reči se je jel čez vasa pravi križati pred svetniki, naslikanimi obkraj vrat in nad njimi.

"V tuj samostan človek ne pride s svojimi lastnimi pravili," je pripomnil. "Tu v samotiču se zveličuje vsega pet in dvajset starcev, ki gledajo drug drugega in jedo zelje. In nobena ženska ne pride skozi ta vrata, vidite, to je posebno znamenito. In to je res tako. Samo... kako sem mogel potem slisati, da starec sprejema dame?" se je zdajci obrnil k menišcu.

"Iz preprostega ljudstva so tudi zdaj ženske tu, tamle, vidite, ob galeriji leže in čakajo. Za višje dame osebe pa sta tule, tudi na galeriji, a zunaj ograje, urejeni dve sobici, vidite, prav tale okna, in starec prihaja k njim po notranjem hodniku, kadar je zdrav, se pravi, takisto na to stran ograje. Tudi zdaj ga čaka neka gospa, vlastelinka iz Harkovske gubernije, gospa Hohlakova, s svojo bolešno hčerko. Bržkone je objubil, da pride k njima, čeprav je zadnje čase tako oslabil, da se še ljudstvu komaj pokaže."

"Tedad ima samotiča skrito izmuznico k damam. Ne mislite, sveti oče, da hočem s tem kaj reči, samo tako sem dejal. Veste, v Sveti gori, to ste menda slisali, ne samo da niso dovoljeni poseti žensk, ampak vobče tam ne trpe ne žensk ne kakršnih si bodi bitij ženskega spola: ne kokihi, ne pur, ne telih..."

"Vrnem se, Fjodor Pavlovič, samega vas pustim tu, in v moji odsotnosti vas bodo za roke peljali venkaj, to vam prerokujem."

"Le s čim sem vam tolikanj na poti, Pjotr Aleksandrovič? Pogledajte," je vzkliknil zdajci, stopivši za ograjo samotiča, "pogledajte, v kaki rožni dolini živi!"

In res, čeprav zdaj ni bilo rož, je bilo vendar povsod obilo redkih, prelepih jesenskih cvetic, koderkoli jih je bilo le moči nasaditi. Negovala jih je očividno večja roka. Cvetlične grede so bile napravljene v ograjeni cerkvi in med grobovi. Hišica, v kateri je bila starčeva celica, lesena in enonadstropna, s hodnikom pred vodom, je bila tudi obsajena s cvetlicami.

"Ali je bilo to še za časa prejšnjega starca Varsonofija? Pravijo, da tisti ni maral lepote, ampak da je skakal po koncu in kar s palico udrihal po ženskem spolu," je pripomnil Fjodor Pavlovič, vzpenjaje se na stopnice pred vhodom.

"Starec Varsonofij je bil časih res da slaboumen videti, a ljudje pripovedujejo tudi mnogo bedarij. S palico pa ni nikoli nikogar tepel," je odvrnil menišec. "A zdaj, gospoda, potrpite trenutke, da sporočim vaš prihod."

"Fjodor Pavlovič, poslednjič vas opozorim na svoj pogoj. Vedite se lepo, če ne vam poplačam," je v naglici še enkrat zamrmral Miusov. (Dalje prihodnjik.)

moj prijatelj tu. Zmenila sta se, da se snidemo tu, zdaj pa ga nikjer ne vidim. Nemara je odšel gor, je pomembno pokazal čez rame na stopnišče in žmrknil z očmi. Saj vendar razumete. Imena ne maram izdati. Sicer pa še dosti čeden človek, mlad, črn, lovski klobuk z znakom..."

— Tako? Pravite, da je na številki pet? je ponovil Tit.

— Kaj sem rekla? Moja slutnja, je žena zmagovalno preboda osuplega Tita z žarečim pogledom. Brez truda ga je odvedla na prejšnji sedež.

— Tu ga počakava, je rekla in široko sedla za mizico.

Tit je stisnil pesti in aklenil, da prisoli zasušeno zakonolomcu. Kar gorel je od nestrpnosti, pripravljen z vsemi mišicami za nasok. V akrebi je zdaj pa zdaj ošinil žano, ki je junako prenašala usodne minute. Nenavadno mirna je bila. Že sedmo leto je v državni službi, tri leta poročena in dva otroka ima. Nesrečni Jeromek!

Sem pa tja se celo nasmehe v svojih mislih. Gotovo iz predobčutja, kako mu bo vrnila sramoto. Titu se je zdel ta odlomek življenja nestvaren. Na lepoto je že pozabil v razburjenju. Okoli njega vselej, on sam ogorčen nad vsakom, poleg sestra s svojim čudnim nasmeškom.

Žena ni hotela premišljati. Kam ju je privedla stiska! Saj je vse skupaj le dogovorjena igra. Da, dogovorjena do vseh podrobnosti. In vse le zategadelj, ker so jima znižali prejemke. Ker sta poročena in imata otroke, služkinjo, eno sobo več zaradi otrok, zato laže shajata? Če bi bila ločena, bi ostalo pri starem. Zgolj zaradi ločitve se godi ta komedija in Tit bo moral pričati! A vendar bi ga rada videla v tisti sobi s tujo žensko. Ali ne bo ostala senca med njima?

Ko bi bil Tit poznan to storijo, ne bi se zakadil ko ris v Jeromek, ki se je zdajci pojavil na stopnišču v Lijinem spremstvu. Tako ga je obdelal s trdimi pestmi in je komaj doma prišel do sape.

Sodišče je odločilo na podlagi izjav in prič ločitev zakona. Jeromek ni tajil, ona pa je ostala neomajna v hladnem prezirju.

Potem je prišla pomlad in z njo odlok, s katerim je bil Jeromek z grožnjo odpusta iz državne službe premeščen v več sto kilometrov oddaljeno mesto.

Žana je v globokem obupu zahtela.

Jeromek, žrtve družinske sreče, se je žalostno nasmešnil ter se vdal v voljo božjo.

P. — Kmet posoja dučju

"Ni potrebno poudarjati, da nerad tožim... če se količkar primerno rinemo naprej iz dneva v dan, raje pišem veselo pismo. Kakšne razmere so tu v splošnem, je vam prav gotovo bolj znano kot nam, mi smo zašiti v vrečo vsakojakih cenzur in smo takorekoč odrezani od ostalega sveta, zato malokdaj omenjam razmere kot bi jih morda radi imeli opisane. Edino, kar nam da, je brez odloga in odprto na znane, je brezdanja lakota in praznoba državnega žrela... voja-

VAŠE DRUŠTVO
Koliko je vredno Vaše društvo, ustanova, zbor, klub, ali dom? Da-li zasluži, da tudi širša javnost izve sanj potem "Narodnega Adresarja", ki bo uvrstil zapis o kakih 6.000 raznih organizacij? Ako čast Vaše organizacije toliko zasluži, pošljite takoj (1) njeno ime, (2) kje in kdaj obdrža svoje seje, (3) imena predsednika, tajnika in blaginika, in (4) društveno ali "NARODNEMU ADRESARJU", 156 Fifth Avenue, New York City. (Ni treba vpisati podatke glede podružnic naših Jednot in Zvez).

V JUGOSLAVIJO
NAJHITREJŠA DIREKTA POSLUŽBA
Pojdite v vašo domovino preko SOLIČNE JUŽNE PROGE
Izlojalno potovanje v zimskem času. Njena polna klima in kristalno vodo se najhitrejši vrtok na Italijanske Lije par-
niti; parni brzoimrni za odhoda in zadrževanja modern
preko oceanu potovanja, in poostna odreja, ki daje izvirno
in vltne najzgodn JUŽNE PROGE.

SATURNIA VULCANIA
Direktno v Jugoslavijo—1. maja; 5. jun.; 19. jun.
REX C. di SAVOIA ROMA
Preko Cenog—20. Apr.; 24. Apr.; 8. Maja; 15. Maja.
Za informacije in rezervacije obrnite se na katerikoli po-
oblaščenega agenta ali na naš urad 225 N. Michigan Ave.,
Chicago, Ill.

Italian Line

Skupina ameriških zdravnikov, bolničark in voznikov ambulanc, ki je odpotovala v Španijo, kurniku Normandije. Tam bo skrbeli za španske brambovce, ki so bili ranjeni v civilni vojni.

štvo žre, črne srajce se imajo dobro, druga izkoriščevalna svojat se redi kakor treba, mi kmetiči in delavci pa znojimo iz sebe dohodke za vse, da gre po širokem svetu beseda slovesa velike armade in velikih uspehov fašizma! Celo nam samim govoričijo o blagostanju... o Bog in Lucifer! Če bi nas vsaj na miru pustili v tej veliki revščini!

Kar sem hotel omeniti, so novi davki, razpisani sorazmerno na vsakega posestnika oziroma kmeta. Nihče ne vpraša: kje boste vzeli? Pridejo in zahtevajo vlcie razmeram, vlcie dejstvom, ki kriče do neba samega... vlcie naraščajoči draginji in pomanjkanju, vlcie vsemu... če ni denarja gre zemlja na boben... ali hiša, bajta, živinčeta, karkoli. Strašno postaja, kaj bi raztezali dalje to žalostno pripovedovanje. Bojimo se vsakega novega dne in s strahom se oziramo v bodočnost. Čakamo in upamo, da se zgodi kaj izrednega, pa naj bo to že karkoli. V naši boleštni otopelosti si mislimo, da bomo rinili dokler bomo, potem bo že kod kaj odjeknilo na ta ali oni način... in če bi nam to prineslo svinčeno smrt in pogin, kaj zato — rešeni bi bili pekla, v katerem naš žgo in nabadajo brez-zvestvo in brezobzirno.

Pušcobna so takale poročila sedaj, ko se vse pripravlja k cvetju, ko žole ptički po zelenem drevju in sije sonce s tako krastoto in mehko toploto, da bi moralo v radosti zaživet in znova zadobiti nade tudi hromo bitje. Pa se niti ne zganemo ob vsem tem prenovljenju... zastmrjeni in zaskrbljeni tavamo z motikami na ramah do njiv in vinogradov in mislimo z grenkobo v duši na naše otroke, ki so boji,

slabo oblečeni in slabo hranjeni — še slabše vzgojevani. Ali to slednje dvomim, da bi držalo... revščina je močnejša aila nego propaganda in sejanje sovraštva proti tistem, ki je malim koncem koncev vendarle edino zatočišče v njih zmedeni mladosti. Preko vseh drugih vplivov se tiho vleče globoko ležča želja po prostosti, po razgledu preko mej, po kruhu... in čim manj je kruha, tem globlje seka svojo strugo želja po njem..."

(Iz pisma od Jadrana.)

"GA NI V ADRESARJU...
rekli bodo Vaši prijatelji, ko prelistovali kakih 1.000 strani "Rodnega Adresarja", ne da bi našega imena pod naslovom Velelonije. Krivda bo le Vaša.
Ako pošljete svoje ime, adres, telefonsko številko in značaj svoje vine ali profesije, "Narodni Adresar" uvrsti to brez kakih obvez s strani.
Stane Vas to le eden cent za pianico, katere naj pošljete na "RODNI ADRESAR", 156 Fifth Ave. New York City.

Agitirajte za Prosveto

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine ki eni naročnik. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$0.30 na eno leto naročnine. Ker pa člani še plačajo pri ascenentu \$1.30 na teden, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroka, rola, če je list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveta je vaše lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdrž. državo in Kanado \$0.60	Za Cilece in Chicago je...
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in..... 4.80
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in..... 3.60
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 2.40
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 1.20
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in..... 1.20
Za Evropo je..... \$0.90	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali New Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaše lastnina.

Pojasnili: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J. ali če se preseli proč od družine in bo zahvaloval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na čevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo snizati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priročeno pošljim naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. društva št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2)..... Čl. društva št.....

3)..... Čl. društva št.....

4)..... Čl. društva št.....

5)..... Čl. društva št.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, tamne knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerno, unijako delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
Telefon Rockwell 4904
CHICAGO, ILL.

Tam se drže na šalin tudi vsa nímerna nímerna

Naročite Mladinski list, najboljši mesečnik za slovenske mlade

Arnošt Adamič: Družinska sreča

Zakotna kavarna. Okrog polnoči. Razpoloženje močno eksplozivno. Težka soparica. Vonj po slabi kavi, cigaretnem dimu in preslanem guljažu. Kakor tenčica se ovija ljudi.

Jeromek je po enajstih odšel iz gledališča. Neznano hrepeneje ga je po ulicah nosilo mimo nočnih lokalov. Premagalo ga je, da je vstopil. Sredi prostora je zamišljeno postal, se razgledal in jo mahnil spet na ulico. Slednjič ga je v zakotni kavarni priklenil omanen nasmešek iz viba modrikastega dima. Ostal je ter naročil pižnce in sandwichov.

Zvedel je, da ji je ime Lija, da rada pleše in tako dalje. Jeromek je občudoval njeno sloko lepoto in se nestrno presedal vedno bliže.

Skoraj nihče ni opazil, kdaj sta se Jeromek, blaginjak državnega zavoda in njena zapeljivost, prelepa Lija, umaknila radovednim očem in odšla petnajst stopnic višje ter si tamkaj ogledovala soko številka pet. Stara bla-

gajničarka je pač videla, toda uradno, pokroviteljsko.

Na gornjem hodniku je pod atropom trepetala zasenčena svetilka. Semkaj se je slisala le zamolkla bibavica iz kavarneice.

Kmalu potem, ko sta Jeromek in Lija vzmirila plamen zasenčene svetilke pod atropom, je prišla v kavnarno Jeromekova žena Žana s svojim bratom Titom. Dostojanstveno, kakor skozi nevredno družčino, sta zabredla v megleno močvarjo. Privedla ju je sled za Jeromkom. Srečala sta bila njegovega prijatelja, ki je Titu na skrivaj izdal pristan, kamor se je zadržal Jeromek in kjer se mu lahko pripeti kaj usodnega, je hudomušno pripomnil.

Kaj neki ga je prišlo, je v skrbih vprašala žena. Uradnik, vzoren zakonski mož! In kar brez pravega vzroka?

Sklenila sta, da ga poličeta. Najemnika sobe številka pet ni bilo nikjer pri mizah. Tit je olajšan potpreljal žano, češ, da ga je napačno sodila.

— Na vsak način je tu. Če bi bil odšel proti domu, bi ga gotovo srečala, je Žana trmasto vztrajala in naročila kavo.

— Kako le moreš trdit, a tako gotovostjo? se je čudil Tit. Medtem ko je nejevoljno hotel sesti, je zagledal lepotico pri oknu. Dobro, dobro, pa počakajva, je rekel, vidno zadovoljen s lepo sosedo.

Žana je bila nemirna. Komaj je izpila kavo, že je bila na nogah. Odločno je izpuli Tita iz strmenja in ga potegnila za se seboj do blaginje.

— Ti vprašaj, razumeš? Vprašaj v katero sobo se je skril.

— V sobo? Pa vendar ne misliš resno, je osupel strmel vanjo ter se v zadregi nasmihal lepotici.

— Vprašaj!

Tit se je zresnil: Na vsak način hoče, da ti je nezvest. Nikoli ti še ni kaj takega prišlo na misel. Predobro poznam Jeromka. Dobro, ne daš mi govoriti, je pomolčal skoraj užitlen zaradi njene trme. Slednjič se je vdal in vprašal za sobo.

— Želite takoj?

— Prismođa, ga je zavrnila Žana. Kdo pa hoče sobo za nju. Tit jo je potegnil k sebi ter se prijazno nasmešnil k blaginjakarici.

— Najprej bi rad vedel, če je